

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

313. Meddelelse. Februar 1941.

B. Vejledninger.

Hørsygdomme og Afsvampning af Hørfrø.

Hør — baade Spindhør og Oliehør — angribes af en Række Sygdomme, blandt hvilke en Del har Frøsmitte. I Danmark har Spindhør hidtil især vist sig angrebet af Stængelpletsyge (*Polyspora lini*) og Visnesyge (*Colletotrichum lini*), medens Oliehør navnlig har været angrebet af Pasmosyge (*Septoria linicola*). I Udlandet optræder der adskillige andre Sygdomme, der navnlig skader Spiringen og de unge Planter (Kimskimmel, Rødbland m. m.). Herhjemme er der ogsaa iagttaget mangelfuld Spiring, som formentlig skyldes en saadan Sygdom med Frøsmitte, idet der i flere Tilfælde er set god Virkning af Afsvampning.

Selv om Kendskabet til Hørudsædens sundhedsmæssige Kvalitet ifølge hele Høravlens nye Stilling i dansk Landbrug endnu er ufuldkommet, tyder baade foreløbige Undersøgelser og Forsøg sammenholdt med udenlandske Erfaringer paa, at Hørfrøet absolut bør afsvampes før Udsæd.

Afsvampningen foretages med et Tørafsvampningsmiddel, 100—200 g pr. 100 kg Udsæd. De foreløbige Resultater skyldes navnlig Brugen af Tillantin 1875, men Tørafsvampningsmidlerne Betasan, Germisanpudder (Universal Tørbejdse) og Sanagran T maa forventes at virke paa samme Maade. Vaadafsvampning maa fraraades paa Grund af Frøets Slimlag, som vil bringe det fugtige Frø til at klistre sammen.

Afsvampningen foretages bekvemt i en almindelig Afsvampningsstromle, hvor Frø og Afsvampningsmiddel blandes ved Omdrejning i 5 Minutter. Udføres Afsvampningen i større Stil paa Maskine (Frøfirmaer, Afsvampningsanstalter), bør det tilstræbes ved Tilførsel af en ubetydelig Mængde Damp at fugte Frøet saa meget, at Afsvampningsmidlet bindes til de glatte Frø, uden at disse dog klistrer sammen. Skrumpne Frø og Frø med ru Overflade uden Glans er i særlig Grad sygdomsbefængte, hvorfor en omhyggelig Sortering før Afsvampningen, evt. paa specielt Renseapparat, vil understøtte Afsvampningens Virkning.

Visnesygen (*Colletotrichum lini*) viser sig ved runde,

rødbrune, ringede Pletter paa Kimbladene. Pletterne vokser hurtigt i Størrelse, og Svampen breder sig ofte til Stænglen, paa hvilken der fremkommer aflange, indsunkne Partier. Angribes Stænglen i hele sin Omkreds, dør den. Visnesygen foraarsager langt større Skade paa Kimplanterne end Stængelpletsygen. Paa de ældre Planter fremkommer brune Pletter, der kan flyde sammen, saa at hele den øvre Del af Planten brunfarves og dør. Svampen vokser gennem Kapslerne ind i Frøskallens yderste Cellelag, hvorfra Kimbladene smittes, naar Frøet spirer. Orienterende Forsøg har vist udmærket Virkning af Afsvampning.

Stængelpletsygen (*Polyspora lini*). Paa Kimbladene fremkommer der runde-aflange, mørkebrune Pletter, som ofte sidder i Kimbladenes Rand. Svampen gør dog sjældent større Skade paa dette Stadium. Senere fremkommer der aflange, mørkebrune Pletter paa Stænglerne, ofte ud for Kimbladenes Plads, og Stænglerne kan svækkes saa stærkt, at de knækker. I Slutningen af Juli eller Begyndelsen af August findes der i Marken iøjnefaldende brune Partier bestaaende af Planter, hvis Stængler er oversaaet med mørkebrune, skarpt afgrænsede Pletter med en mørkviolet Rand. Paa dette Stadium spredes Smitten hurtigt, hvorfor Hørren ved saadanne Angreb bør ruskes saa tidligt som muligt. Ved Angrebet forringes Taven, der bliver skør og let rives over, saaledes at Blaarprocenten bliver uforholdsmæssig høj. Ogsaa Blade og Kapsler angribes, og Svampen vokser fra Kapslerne ind i Frøet. Her sidder Svampen saa dybt, at almindelig Tørafsvampning alene ikke virker tilfredsstillende, medens der ved skarp Sortering fjernes mange syge Frø.

Pasmosygen (*Septoria linicola*) foraarsager Graafarvning af Kimbladene, der skrumper ind. Ogsaa Kimstænglen kan angribes og Planten dø. Skadevirkningen paa Frøplanterne er dog langt fra saa alvorlig som ved Angreb af Visnesyge. Derimod kan Skaden paa de ældre Planter være meget betydelig. Paa Blade og Stængler fremkommer først brune, senere graalige Pletter, der paa Stænglerne er aflange. Bladene falder af, og breder Pletterne sig over hele Stænglens Omkreds, dør Planten. Kommer Angrebet tidligt, d. v. s. før Blomstring, kan Frødannelse helt hindres. Ved senere Angreb kan der nok udvikles Frø; men disse bliver smaa og skrumpne. Angreb paa Spindhør kan blive af katastrofal Natur, da Stænglerne bliver meget skøre og knækker. Navnet P a s m o for denne Hørsygdom er oprindeligt spansk — Ordet betyder Krampe.

Forskellige Svampe, Slimskimmel, Kimsommel o. a., der ogsaa kan overføres med Frøet, kan dræbe de unge Planter kort Tid efter, at de er kommet frem, eller medens de endnu er under Jordens Overflade. Disse ofte usynlige Sygdomme modarbejdes ved Afsvampning.

Trykt i 19.000 Eksemplarer